

28 november 2014

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. S. Van Schaik, advocaat te Uden,

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven in de periode 1963 tot 1968 pastoor te [plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 2 mei 2014. Op 19 mei 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Bisschop van 's-Hertogenbosch.

Op 15 oktober 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Schaik voornoemd.

Namens het Bisdom is verschenen [naam] voornoemd, vergezeld van mr. [naam], kanselier van het bisdom 's-Hertogenbosch.

2. De klacht

- 2.1. Klager was in het jaar 1966-1967 misdienaar in de [naam]parochie te [plaats]. Hij was toen 10 jaar oud. Na afloop van de mis ging klager met aangeklaagde mee naar de sacristie. Daar werd de miskleding gewisseld voor de dagelijkse kleding en aangeklaagde dronk daar het restje miswijn op. Klager werd door aangeklaagde bij die gelegenheid geregeld vastgepakt, waarbij aanklaagde klager naar zich toe trok. Aangeklaagde ging dan met zijn rauwe stoppelbaard langs het gezicht van klager en streefde en betastte diens lichaam onder de kleding en ging vervolgens in de broek van klager en streefde en betastte diens geslachtsdelen. Klager was daarbij altijd met de

rug gekeerd naar aangeklaagde zodat hij weinig heeft kunnen merken van diens reactie op de strelingen. Klager schat dat dit ongeveer 20 maal heeft plaatsgevonden.

- 2.2. Klager wist toen heel goed dat het gedrag van aangeklaagde fout was maar hij heeft zelf nooit iets durven zeggen over het misbruik. Het werd ook niet met andere misdienaars besproken. Het kwam naar buiten omdat er een rechercheur thuis aan de deur kwam. Klager herinnert zich nog dat zijn moeder erg geschrokken was. Hij weet ook nog dat hij in 1968 voor de strafzaak tegen aangeklaagde met zijn moeder naar de rechtbank is geweest, waar hij moest vertellen wat er was gebeurd. Het enige dat hij zich daarvan kan herinneren is, dat er werd gevraagd of hij aangeklaagde nog wilde zien en dat hij dat niet wilde. Kort erna is hij verhuisd.
- 2.3. Klager wordt zijn hele leven al geconfronteerd met het misbruik. Hij was heel graag misdienaar en heel er gelovig. Als er over de kerk gesproken wordt, roept dat herinneringen op aan die periode. Ook tijdens kerkbezoeken wordt klager ermee geconfronteerd. Als klager in de media iets ziet of hoort over zedenmisdriften, wordt hij ermee geconfronteerd. Ook in zijn werk als politieambtenaar ondervindt hij de last van het misbruik-verleden. Als zich iets in de sfeer van een zedenmisdrif voor doet, voelt klager woede in zich opkomen, wat hem belemmert in zijn professionaliteit. Klager heeft nooit hulp gezocht. Hij heeft er alleen weleens met zijn zwager over gesproken en met zijn vrouw. Zij heeft volgens klager een veel ernstiger misbruikverleden, zodat daar veel meer de aandacht naar uitging en klager zijn problemen als niet belangrijk ervoer. Klager is ervan overtuigd dat zijn misbruikverleden ook van invloed is geweest op de echtscheiding waarin klager thans verwickeld is.
- 2.4. Klager hoopt met een gegrondverklaring van zijn klacht zijn ervaringen te kunnen verwerken. Daarnaast hoopt hij op begrip, erkenning en excuses van het kerkelijk instituut. Ook wenst hij de schade, zowel materieel als immaterieel, vergoed te krijgen.

3. De reactie

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Bisschop heeft in zijn reactie allereerst laten weten dat medeleven en excuses op zijn plaats zijn. Voort is uit onderzoek gebleken dat [aangeklaagde] van december 1963 tot 19 april 1968 pastoor was van de [parochie] in [plaats]. Archiefonderzoek leverde geen directe informatie op over seksueel misbruik. Wel is gebleken dat [aangeklaagde] bij brief d.d. 18 maart 1968 (waarvan een kopie aanwezig is in het dossier) plotsklaps zijn ontslag als pastoor heeft ingediend naar aanleiding van het feit dat hij, zoals hij schreef, 'zichzelf in opspraak heeft gebracht'. De door klager ingebrachte kopie van het vonnis van de rechtbank [arrondissement] d.d. [datum], waarbij [aangeklaagde] ter zake van het plegen van ontucht met meerdere minderjarigen is veroordeeld, laat aan duidelijkheid niets te wensen over. De Bisschop laat weten zich te zullen conformeren aan het oordeel van de klachtencommissie en nodigt klager uit voor een persoonlijk gesprek indien dat op prijs wordt gesteld.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder

meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer vijfenveertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt, zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

Klager is in de periode 1966-1967 ongeveer 20 keer door aangeklaagde seksueel misbruikt, waarbij aanklaagde met zijn gezicht langs het gezicht van klager wreef, het lichaam en in het bijzonder (onder de kleding) het geslachtsdeel van klager streelde en betastte.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast blijkt uit een kopie van het vonnis van de rechtbank [arrondissement] d.d. [datum] dat aangeklaagde veroordeeld is tot vijf maanden gevangenisstraf, waarvan drie maanden voorwaardelijk, ter zake van het ontucht plegen met meerdere minderjarigen in dezelfde periode en waarin onder meer klager staat vermeld in de tenlastelegging. Voorts hebben de heren [naam], [naam] en [naam] een klacht ingediend tegen aangeklaagde betrekking hebbend op soortgelijk seksueel misbruik. Deze klagers hebben schriftelijk toestemming gegeven hun klacht als steunbewijs in deze zaak te gebruiken. In hun klachten onder respectievelijk de nummers 2011T525, 2011T300 en 2011T541 is inmiddels geadviseerd tot gegrondverklaring.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 10 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een persoon voor wie hij ontzag had en die hij vertrouwde.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Bisschop [naam] heeft daartoe een eerste stap gedaan door in zijn schriftelijke reactie namens het Bisdom het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen. Dit is door hem ter zitting bevestigd.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de Bisschop kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van 's-Hertogenbosch om de klacht gegrond te verklaren, (nogmaals) te erkennen dat aanklaagde klager seksueel misbruikt heeft en namens het Bisdom spijt te betuigen over het klager aangedane leed.

Dit advies is vastgesteld op 28 november 2014 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. A.A.M. Oostveen en mr. M.P.P.M. Merx, leden, bijgestaan door drs. M.G.M. van Rijnstra, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Bisschop.